MANIFEST

Kernpunten uit de City Scan over de urban scene;

- **Groeiende urban community**
  De City Scan onthult dat Parkstad een bloeiende urban scene heeft met ruim 9.350 beoefenaars en 10+ sterke kartrekkers. De opkomst van de jeugd en jongerencultuur benadrukt de groeiende relevantie van deze scene. Een doordachte ondersteuning en stimulans gaan de ontwikkelingen aanzienlijk vergroten.

- **Oude wijsheid, organisatie kracht en nieuwe ideeën: Synergie tussen generaties**
  Er is een nieuwe generatie urban enthousiastelingen bezig zich te ontwikkelen. De oude generatie heeft zich gevestigd, organiseert evenementen en werkt samen met de gemeente of welzijnspartners. De nieuwe generatie weet jongeren en urban community's te bereiken en op te bouwen. Dit ondersteunt elkaar.

- **Noodzaak vernieuwing faciliteiten**
  Voor het behouden en bevorderen van participatie binnen sport, bewegen en cultuur wordt de openbare ruimte steeds belangrijker. Echter lijkt Parkstad nog niet mee te gaan in deze ontwikkeling. De (urban) faciliteiten die er liggen zijn verouderd, voldoen niet aan de behoeften, zijn achter in een hoekje geplaatst en stimuleren daardoor geen beweging en participatie. Wel is er zicht op een nieuw skatepark in Heerlen en een urban park in Brunssum. Dit soort ontwikkelingen zullen een stuk bijdragen aan het beweegvriendelijker maken van Parkstad.

- **Ondersteun urban events**
  Naast het grootschalige en bekende Notorious IBE zijn er weinig andere events binnen de urban sports en culture zichtbaar. De scene heeft meer ondersteuning nodig. Er is behoefte aan netwerk, faciliteiten en mogelijkheden om de evenementen en activiteiten verder te ontwikkelen. Dit betreft het netwerk van maatschappelijke partners en de gemeente, de faciliteiten in de openbare ruimte, maar ook bij indoor plekken zoals The Promise, Vie Kerkrade en/of gymzalen. Met het netwerk kan het aanbod groeien en het aanbod kan beter verspreid worden onder de jeugd.

- **Jongeren- en welzijnsorganisaties hebben geen geschikte plek**
  Jongeren- en welzijnsorganisaties zijn actief naar elkaar op zoek. Desondanks geven veel jongeren aan geen geschikte plek te hebben om naartoe te gaan of komen ze lastig in contact met andere jongeren en jongerenorganisaties. Het huidige aanbod van deze organisaties sluit niet aan op de behoeften.

SAMENVATTEND

De urban community leeft in Parkstad. Dit is te zien aan een aantal evenementen, opkomend aanbod en een groeiende scene. De scene is sterk op zoek naar hoe zij maatschappelijk aanbod kunnen realiseren en aan hun community kunnen bouwen met nieuwe initiatieven. Een frisse maar rebelse energie heerst en is van waarde voor de verschillende kernen wanneer we kijken naar het bevorderen van participatie in sport en cultuur.

AMBITIE

De uitgesproken ambitie binnen dit onderzoek draait om het inzetten en gebruiken van de urban scene als middel ter bevordering van de algehele participatie binnen cultuur, sport en welzijn. Voor jongeren van 12+ heerst er vaak de vraag; hoe bereik en activeer je ze? Door middel van dit onderzoek willen we de basis leggen voor het benaderen, ondersteunen en bevorderen van de urban scene.
De urban scene spreekt zelf ook ambities uit. De scene is overal actief, door heel Parkstad. De skater uit Brunssum komt in Heerlen skaten en de danser uit Simpelveld gaat naar Voerendaal om te dansen. De ambities van de urban scene zijn:

- Het organiseren van kleinschalige- en middelgrote (<1000 bezoekers) activiteiten en evenementen waardoor er hechtere community's ontstaan.
- Het realiseren van faciliteiten met een hogere kwaliteit, met name voor de disciplines skateboarden, steppen en voetbal. Zowel in- als outdoor.
- De verbinding maken binnen verschillende kernen met maatschappelijke partners, zodat het aanbod wat de scene genereert zich beter kan vestigen, zichtbaarder wordt en er meer groei mogelijk is.

ROUTEKAART

Op basis van de opgehaalde informatie, de urgentie en potentie van de wensen is er een samenvattende routekaart geschetst. Een short-roadmap (<6 maanden) en een long-roadmap (voor de aankomende drie tot vijf jaar).

SHORT-ROADMAP

1. **Urban netwerkgroep, klankgroep**
   Samenwerken en elkaar versterken, de urban scene wilt met elkaar vooruit. Daarnaast willen zij een betere verbinding met de gemeente en met welzijnsorganisaties. Andersom willen de gemeenten en welzijnsorganisaties ook een betere verbinding met de urban scene.

2. **Visie en doelen realiseren**
   Er zullen een visie en doelen beschreven moeten worden in samenwerking met de urban netwerkgroep. Samen met de urban scene en ondersteund vanuit de gemeente moeten er enkele vragen beantwoord worden om een visie te ontwikkelen. Waar willen we naartoe met urban? Is er ruimte voor nieuwe events? Hoe gaan we het aanbod van Parkstad verbeteren? Hoe kunnen we beleidsdoelstellingen behalen met urban als middel?

3. **Ondersteunen en coördineren**
   Om gestructureerd aan de slag te gaan met urban is ondersteuning en coördinatie nodig. Ondersteuning vanuit welzijn organisaties en de gemeente op facilitair, financieel en organisatorisch vlak. Zal ertoe lijden dat de urban scene zich beter kan vestigen waardoor er een divers aanbod ontstaat.

4. **Het ondernemerschap opschroeven bij The Promise**
   The Promise kan een ware trekpleister worden voor de Limburgse skaters. Ondanks deze mogelijkheid blijft de faciliteit achter door verouderde voorzieningen en gebrek aan ondernemerschap. Er is een gebrek aan het organiseren, aanbieden en het zichtbaar maken van wedstrijden, lessen, sportieve en culturele evenementen.
   Wanneer aanbod en zichtbaarheid van lessen, workshops, activiteiten en street culture evenementen zich ontplooien, is het realistisch dat het bezoekersaantal verdubbelt.

   Partners zoals Loose Ankles spelen hierin een cruciale rol. Hun betrokkenheid, vanuit de skaterscene zelf en hun actieve rol in het organiseren van evenementen, biedt waardevolle mogelijkheden voor het verbeteren van het aanbod.

LONG-ROADMAP

5. **Het creëren van een beweegvriendelijker Parkstad**
   In Parkstad is het slecht gesteld met de beweegvriendelijke buitenruimte en daarmee ook met de urban infrastructuur. Hierdoor is er een grote urgentie om binnen 6 maanden in co-creatie aan de slag te gaan met de infrastructuur rondom urban disciplines. Het is essentieel om te werken aan kwalitatieve skateparken, pumptracks, legale graffitiplekken, studioruimtes en indoor faciliteiten. Zodat er op de lange termijn een spreiding is aan beweegfaciliteiten in Parkstad naar behoefte van de doelgroep.

6. **Creëer eerlijke urban budgetten:** Wanneer een urban netwerkgroep is gerealiseerd en een visie is ontwikkeld, zijn er budgetten nodig die het urban domein een kick-start geven en laten excelleren. Budgetten waardoor urban organisaties duurzaam en levensvatbaar worden.

   De Parkstad regio heeft minder traditionele vormen zoals urban stetselmatig onderbelicht en ondergefinancierd. Daarbij geldt ook dat huidige budgetten niet gevonden of simpelweg niet beschikbaar zijn voor de urban scene. Ons advies is om een 'urban pot' te realiseren, met financiële mogelijkheden en lobbymogelijkheden. Gefinancierd vanuit een mix van de domeinen sport, cultuur en welzijn. Zoek de samenwerking op binnen domeinen als sport, cultuur en welzijn om tot een gezamenlijke pot te komen.

7. **Stimuleer kleinschalige evenementen tot grote evenementen:** Ga met de nieuwe groep initiatiefnemers binnen urban aan de slag om te kijken of de kleine evenementen kunnen uitgroeien. Daarnaast is het van belang om de evenementen die er nu zijn (Bijv. The Notorious IBE) blijvend te ondersteunen, aangezien de impact hiervan effect heeft op participatie, culturele en sportieve diversiteit in aanbod en toerisme.

8. **Talentontwikkeling keten stimuleren**:
   Het bevorderen van talentontwikkeling in de urban cultuur is essentieel voor groei en participatie. Een complete talentontwikkeling keten moet worden opgezet binnen het urban domein, zoals de Nijmeegse Hiphop Alliantie dit bijvoorbeeld doet in Nijmegen. Dit omvat basisfaciliteiten in de vorm van studioruimtes en/of ontmoetingsplekken, faciliteiten met meer psychologische ondersteuning zoals mogelijkheden in lessen en workshops. Denk bijvoorbeeld aan een urban muziekschool, en faciliteiten met ruimte voor zelfontplooiing zoals kleine podia, expositieruimtes en grotere podia. Zie ook hoofdstuk 4 Adviezen.

CITY SCAN PARKSTAD

Auteurs: Sander Baartmans, Maud Buskens, Yorick Knijff
(LINES by CityLegends)

WIE IS LINES?

Graag stellen we ons eerst even voor. LINES by CityLegends is een onderzoeks- en activatie initiatief binnen de urban sports en culture. Inmiddels werken we in meer dan 30 Benelux-steden samen met lokale urban scenes en gemeenten. We doen dit om deze twee werelden dichter bij elkaar te brengen en gezamenlijk te werken aan een betere stad mét urban. Daarnaast werken we met de scene aan de CityLegends-app: een urban community-art platform waarbinnen we de scene op hun eigen vrije manier sterker, meer betrokken en leuker willen organiseren.

AANLEIDING – DE URBAN SCENE VAN PARKSTAD

LINES is - op verzoek van de Parkstad gemeenten - een verkenning gestart in Parkstad naar de urban scene in de breedste zin van het woord. Een nulmeting naar urban sports en culture, naar jong en oud. Urban is een lifestyle waarbij de stad het podium is voor de culturele en sportieve artiest. Een scene met een hoog 'streetwise' gehalte, waarbij vooral iedereen 'zijn eigen ding doet', met de ambitie dat het morgen 'harder' of 'beter' kan.

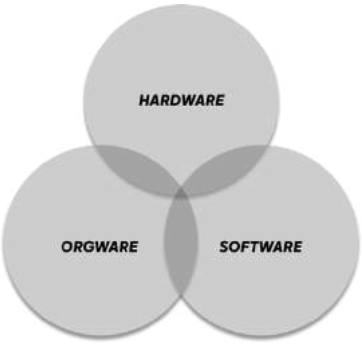
"Urban Culture is eigendom van jongeren, het is op straat gefabriceerd, maar dat betekent niet dat anderen er niet van mogen genieten. Urban Culture is kunst. En wat doe je met kunst? Precies; je laat het zien!" (Hoyng, 2020)

Gemeenten duwen de urban sector naar boven op de culturele en sportieve agenda. Parkstad beschikt over een sterk aanwezige scene met een grote eigen wil. Een scene die zelf zaken heeft opgepakt en gerealiseerd. Naarmate deze scenes groeien en zich ontplooien, rijzen er vraagstukken. Wie is de scene? Welke kansen bieden hun behoeften, wat gaat er goed en waar loopt men tegenaan?

INLEIDING

Dit rapport bevat een diepere kijk in urban Parkstad. Er wordt uiteengezet wat urban is, welke disciplines hieronder vallen, hoeveel urban beoefenaars zich bevinden in Parkstad. Vervolgens wordt de urban scene uit Parkstad omschreven. Er zijn veel stakeholders met wortels in urban culture. Waar vestigen deze kartrekkers zich, welke organisaties horen bij welke discipline en wat wordt er uitgevoerd in het urban domein? Hier komt het thema aanbod bij kijken. Dit is onderverdeeld in hardware, software en orgware;

Hardware – faciliteiten (indoor, outdoor)
Software – aanbod in sport en cultuur
Orgware – organisaties en beleid

Op grond van deze drie termen wordt het urban aanbod in Parkstad zeer uitgebreid beschreven. Welke faciliteiten zijn er, waar zijn deze, hoe zijn ze kwalitatief gezien, wie verzorgt activiteiten voor de scene? De behoeften van de scene per hardware, software en orgware worden uiteengezet, waaruit adviezen zijn opgesteld om het 'duwtje in de goede richting' te geven.

INHOUDSOPGAVE

MANIFEST 1

SHORT-ROADMAP 2
LONG-ROADMAP 2

WIE IS LINES? 5

AANLEIDING – DE URBAN SCENE VAN Parkstad 5
INLEIDING 5

1. URBAN, WAAR HEBBEN WE HET OVER? 7

URBAN DEFINITIE 7
URBAN SPORTS, ONDER ANDERE: 8
URBAN ARTS 8
HUIDINGE OMVANANG- WIE IS ER IN KAART GEBRACHT? 9
POTENTIELE OMVANG VAN 20.400– 25.700 BEOEFENAARS 9

2. WIE IS DE URBAN SCENE IN PARKSTAD? 10

HOE UNIEK IS DE SCENE in Parkstad? 10
WAT VALT OP? 10
WIE IS DE SCENE? 10

3. AANBOD EN KLIMAAT 14

HARDWARE ABSTRACT 14
HARDWARE GEDETAILLEERD 15
SOFTWARE 19

4. BEHOEFTEN EN ADVIEZEN 23

HARDWARE 23
SOFTWARE 25
BEHOEFTE ORGWARE 26
SUBSIDIES – DUWTJE IN DE GOEDE RICHTING 27
ALGEMENE ADVIEZEN SUBSIDIES 27
UITKOMSTEN URBAN VOUCHERS 28

BIJLAGEN 30

BIJLAGE 1 URBAN DICTONARY 30
BIJLAGE 2 RAADSINFORMATIEBRIEF KUNST IN DE OPENBARE RUIMTE 32
BIJLAGE 3 FREERUN ORGANISATIE EN FACILITEITEN 33
BIJLAGE 4 DE VERGELIJKING MET ANDERE KERNEN 34

1. URBAN, WAAR HEBBEN WE HET OVER?

Urban is meer dan sport of cultuur. Urban is afkomstig uit de straat- en hiphopcultuur. Een diverse term die op veel verschillende manieren wordt gebruikt. Voor de een heeft het alles te maken met wat er in het stedelijke gebied gebeurt en voor de andere is het veel groter dan dat; een cultuur die in alle uithoeken van de wereld te vinden is. Bij het maken van deze City Scan gaat het om urban sports en culture met eigenschappen als:

- Zelfredzaamheid.
- Saamhorigheid.
- Community met een 'do it yourself but do it together' mentaliteit.

Elementen die veelvuldig genoemd worden zijn:

- Creativiteit;
- Atletisch;
- Vrijheid;
- Vrijgevig;
- Open minded;
- Anders georganiseerd.
- Liefde voor muziek en cultuur.

Dit benadrukt dat urban een 'way of life' is en dat je niet voor 'even' urban beoefenaar bent, maar voor altijd. Ondanks dat je al jaren gestopt bent, je hoort er nog gewoon bij.

Een punt dat we graag uitlichten is 'anders georganiseerd'. Vaak wordt er gedacht dat de scene zich niet organiseert, maar niets is minder waar. De scene organiseert zich sterk. Alleen op een andere manier. Een meer digitale en organische manier. Via WhatsAppgroepen, Instagram Stories en Snapchat versus vaste trainingstijden. Entree tickets versus jaarabonnementen. Kleinschalige competities en trainingssessies, genaamd 'jams', versus een wekelijkse competitie. In Rotterdam werd het zelfs als voornaamste (43%, N=77[1]) reden aangegeven waarom iemand urban beoefent. Van deze hybride wereld van ontmoeting op niet gefixeerde tijden kunnen we veel leren. Het zit steeds meer in de identiteit van de jongeren. Het gevoel hebben dat je onafhankelijk bent, is steeds meer van belang. Hiermee gaat gepaard dat community building en like minded jongeren, 'peers', ontmoeten nóg belangrijker wordt.

URBAN DEFINITIE

Voor dit onderzoekstraject hanteren we, op basis van opgehaalde informatie bij 100+ beoefenaars uit de scene, de volgende definitie:

"Urban sports & culture uit zich in vele verschillende muzikale, visuele, fysieke en creatieve uitingen van jeugdige mensen in stedelijke omgevingen. Met een sterke jongerencultuur die zich niet volledig thuis voelt in de wetten en regels van de traditionele cultuur, maar op zoek is naar meer vrijheid en creativiteit. Creatievelingen die geïnspireerd raken door ontmoetingen op straat, via internet en die door middel van sociale media hun leeftijdsgenoten vinden."

Tijdens het onderzoek bleek dat deze definitie goed past bij de urban identiteit van Parkstad. Disciplines die passen binnen deze karakteristieken identiteit kunnen geschaard worden onder urban. Maar welke disciplines zijn dit?

[1] Onderzoek Urban sports Colofon, door Gemeente Rotterdam, afdeling Onderzoek en Business Intelligence (OBI). Datum: 6 juli 2020, Auteur(s): Dave Bruggeling, Tamara van Batenburg-Eddes

URBAN SPORTS, ONDER ANDERE:

- Skaten, met subdisciplines als:
  - Skateboarden
  - Longboarden
  - Inlineskaten
  - Rolschaatsen
- BMX-en, met subdisciplines als:
  - BMX-Cross
  - BMX-Freestyle
  - BMX-Flatland
  - BMX-Dirt
- Stuntsteppen
- Calisthenics
- Freerunning/Parkour
- Boulderen
- Slacklinen
- Straatbasketbal, met subdisciplines als:
  - 3x3 Basketbal
  - 5x5 Basketbal
- Straatvoetbal, met subdisciplines als:
  - Panna- & freestylevoetbal
  - Kooivoetbal

URBAN ARTS

- Dans met o.a. breakdance, popping, locking, hiphop.
- Kunst met o.a. graffiti en wall murals.
- Muziek met o.a. hiphop, rap en spoken word.

De community vindt dat alle urban disciplines onder de ‘urban culture’ en ‘street culture’ vallen, waarin urban arts en urban sports door elkaar heen vloeien. Subsidie technisch kan een onderscheid gemaakt worden, maar dit is in de werkelijkheid niet voelbaar. Verder is er op basis van onderzoek bepaald om de ‘arts’ disciplines zo breed mogelijk te houden, zodat interpretatie mogelijk is. De genoemde ‘arts’ disciplines bevatten sub varianten. Bij dans kan er bijvoorbeeld gedacht worden aan street- of breakdance, bij kunst aan graffiti en op muzikaal gebied aan hiphop en rap.

In dit rapport wordt de allesomvattende term **‘urban culture’** aangehouden als we het hebben over de samenhang van urban sports en urban arts. Zoals de community benoemd; alle urban disciplines vallen onder deze term. Het kan voorvallen dat er gelijksoortige termen gebruikt worden in dit document. Hiervoor wordt u doorverwezen naar onze ‘urban dictionary’ in de bijlagen.

HUIDINGE OMVANANG- WIE IS ER IN KAART GEBRACHT?

De gesprekspartners van eerdergenoemde disciplines hebben we gevraagd om indicatief aan te geven hoeveel beoefenaars er zijn in Parkstad en de regio. Dit geeft geen exact beeld, maar wel een richting. Daarbij is gekeken naar diverse sociale media-accounts, online zoekgedrag, onderlinge verhoudingen (aantal likes en volgers) en eerdere lokale en nationale onderzoeken.

Disciplines	Omschrijving	Parkstad 5 km±	
		Totaal	*Gebonden*
Skateboarden (incl. inline skaters, longboarders, rolschaatsen)	Met een skateboard 'tricks' doen op objecten, op straat of in een indoorpark. Ook dient het als vervoermiddel en wordt het gelinkt aan een sterke jeugdcultuur.	970	-
Stuntsteppers	Met een step 'tricks' doen op objecten, op straat of in een indoorpark. Ook dient het als vervoermiddel.	600	-
BMX (incl. cross, freestyle, dirt en street)	Bij BMX-cross wordt een verharde baan gebruikt. Bij freestyle worden diverse tricks gedaan op objecten en 'ramps'. Bij street worden objecten in de openbare ruimte gebruikt, bij dirt houten en zandramps en bij flatland vlakken verharde vlakken stukken.	205	120
Freerunning (incl. parkour en tricking)	Discipline waarbij het de bedoeling is om zo sierlijk mogelijk over obstakels te geraken. Bij parkour gaat het puur om zo snel mogelijk van A naar B te komen.	635	180
Urban 'freestyle' dance (incl. breakdance, popping, locking,	Verzamelnaam voor verschillende dansvormen. Er zijn geen (choreografie) regels, alle bewegingen zijn goed. Veelal onderdeel van de hiphopcultuur, rappen, spoken word, graffiti en dj'en toebehoren.	1.575	1700
Basketball (3x3 – 5x5)	3 tegen 3 of 5 tegen 5 variant van basketballen, die veelal op straat beoefend wordt en gelinkt wordt met een jeugd- en hiphopcultuur.	395	360
Straatvoetbal (incl. freestyle, panna knockout).	Straatvoetbal: Een balspel waarbij er twee teams proberen om bij de ander in het doel te scoren. Freestyle: Balspel waar je trucs uitvoert met de bal Panna knockout: Vorm van straatvoetbal in een kooi waarbij je 1 tegen 1 of 2 tegen 2 door behendige trucs de tegenstander probeert af te troeven.	1.185	100
Calisthenics	Vorm van krachttraining gecombineerd met acrobatische tricks. Meestal in de openbare ruimte uitgevoerd met het eigen lichaamsgewicht in combinatie met minimale apparatuur.	670	50
Hiphop muziek	Hiphop is een culturele beweging en muziekgenre met vier belangrijke stilistische elementen: rappen, turntablism, breakdance en graffiti. Momenteel is hiphop muziek de grootste muziekstroom in de Nederland.	3.115	-
Cultuur	Graffiti en street art.	-	-
Indicatief totaal		9.350	2.510

POTENTIELE OMVANG VAN 20.400– 25.700 BEOEFENAARS

55% van alle Nederlanders sport.
6% hiervan is urban sporter.

Op basis 20+ urban sports & culture onderzoeken met o.a. NOC*NSF, Ipsos, Amsterdam, Dordrecht en Rotterdam in combinatie met digitale datasets van Google Trends en Facebook Ads blijkt 6% van de Nederlandse sportende populatie (55% van Nederland) aan urban sports te doen. Wanneer we dit afzetten naar de populatie van Parkstad komen we uit op minimaal 15.500 urban sports beoefenaars. Hierin is geen urban arts meegenomen, terwijl dit ook een substantiële groep is. Er wordt ervan uitgegaan dat er nu minimaal 9.350 urban beoefenaars zijn in Parkstad. Dit is slechts het begin, want we zien in vele gemeenten dat er veel potentie is. Tot wel 10% van de populatie kan binnen een aantal jaar urban beoefenen. Dit betekent dat er een potentie is om te groeien naar 25.700 urban beoefenaars in Parkstad.

2. WIE IS DE URBAN SCENE IN PARKSTAD?

De urban scene in Parkstad is aanwezig op diverse niveaus. Er zijn kartrekkers die zich bezighouden met aanbod en community building. Aan de andere kant zijn er gevestigde urban organisaties en daarnaast zijn er degenen die al zo betrokken zijn dat ze meedenken binnen beleidsdoelstellingen.

HOE UNIEK IS DE SCENE IN PARKSTAD?

Dat de scene zo'n invloed heeft op verschillende niveaus in Parkstad is uniek. Zowel bij cultuur als bij sport zijn er diverse kartrekkers en organisaties die de wegen naar beleid weten te vinden en ondersteunend zijn aan urban, bottom-up. Daarnaast is het uniek dat er een nieuwe generatie aan het opstaan is met goede energie. Zij gaan aan de slag met het organiseren van activiteiten en het verbinden van community's binnen hun discipline.

WAT VALT OP?

De oudere generatie die het begin van urban culture in Heerlen hebben meegemaakt, blijven actief betrokken in Parkstad. Daarnaast zijn er binnen diverse disciplines gevestigde leiders en organisaties die contact houden met de gemeente en vice versa. Voorbeelden hiervan zijn Kool Cult en Kunstcollectief Heerlen.

Maar, zoals eerder benoemd, is er ook een nieuwe generatie op komst. De oudere generatie ondersteunt nieuwe ontwikkelingen. Kool Cult is bijvoorbeeld actief in het faciliteren van verbindingen en adviseert de gemeente over urban kwesties. Opkomende organisaties en individuen zoals Loose Ankles, steppers in The Promise en Kelvin uit Brunssum zullen naar verwachting de urban culture verder ontwikkelen.

WIE IS DE SCENE?

Hieronder worden verschillende kartrekkers en organisaties benoemd. Deze zijn binnen dit onderzoek en voor Parkstad belangrijk bij het organiseren en versterken van de urban culture.

Barriorzz

Gevestigd: Heerlen, heel Nederland – Instagram: 6.164 - @barriorzz

Een calisthenics community die in heel Nederland bezig is. Zo ook in Heerlen, zij vertegenwoordigen de lokale calisthenics scene en zijn voornamelijk te vinden in het calisthenicspark bij station De Kissel. Ze zijn al een tijdje bezig met calisthenics en zo is Barriorzz de community partij binnen deze scene. Van het realiseren van activiteiten tot aan het verkopen van merchandise.

Wouter Vaessen en Max Elzen (calisthenics)

Twee enthousiastelingen binnen de calisthenicssport. Zij trainen zelf regelmatig en vinden dat de faciliteiten rondom calisthenics beter georganiseerd kunnen worden. Niet alleen in Heerlen, maar in heel Parkstad.

Aaron Zawislak (kunst collectief Heerlen)

Gevestigd: Heerlen – Instagram: 1.876 - @kunstcollectiefheerlen

Aaron heeft een hart voor graffiti en street art. Zo probeert hij vanuit kunst collectief Heerlen dit aan te jagen en te laten groeien. Hij is bekend met de geschiedenis van het ontstaan van urban arts in Parkstad en vanuit daar heeft hij een visie gecreëerd op de toekomst. Niet alleen voor kunst in de openbare ruimte, maar ook voor het realiseren van aanbod.

Fidelio Arts and Culture

Gevestigd: Heerlen

Fidelio Arts and Culture is een organisatie die sinds kort in Heerlen is gevestigd. Echter zit de eigenaar van Fidelio al jaren in het vak en in de omgeving van Parkstad. Fiedel van der Heijden is namelijk bekend door het mede organiseren van:

- Cultura nova
- Stichting StreetArt
- De stad als speeltuin

Met Fiedels kennis en visie van urban arts zet hij zich graag in voor de toekomst.

Stichting StreetArt
Gevestigd: Heerlen – Instagram: 921 - @stichitingstreetart
Stichting StreetArt heeft veel betekend voor de street art kunstwerken in Heerlen. Echter bestaat de organisatie nu niet meer. Desondanks is deze partij hier benoemd, omdat het relevant is voor het schetsen van de geschiedenis van de street art ontwikkeling binnen Parkstad.

Blender
Gevestigd: Heerlen – Instagram: 1.870 - @Blenderheerlen
Een nieuwe makersplaats, atelier, fotostudio, markthal en ontmoetingsplek voor cultureel Parkstad in Heerlen. Blender is een ruimte waar makers terecht kunnen en hun werken tentoon kunnen stellen. Daarnaast kan men elkaar hier ontmoeten en worden er verschillende activiteiten georganiseerd.

Loose Ankles
Gevestigd: Heerlen, Parkstad – Instagram: 413 - @Loose.ankles
Loose Ankles is een groep jonge skaters die zich inzet voor de skateboard en step community. Deze jongeren willen evenementen organiseren en de urban scene verbinden. Zo komen ze met mooie initiatieven zoals workshops, evenementen en activiteiten, maar ook magazines om de skaters van Parkstad te laten zien aan de rest van de wereld.

Martijn
Martijn is een kartrekker binnen het skateboarden. Hij is betrokken bij het realiseren van het nieuwe skatepark in Heerlen. Daarnaast weet hij het een en ander te vertellen over de geschiedenis van skateboarden in Parkstad. Zo gaf hij aan dat er sinds 2006 geen jams zijn georganiseerd, tot Loose Ankles dit recentelijk heeft opgepakt.

De steppers van The Promise (14 t/m 18 jaar)
De meeste steppers zijn iets jonger dan de skateboarders in Parkstad, een aantal is bijna 18. Ze willen graag organiseren en er voor de community zijn. Ze zijn veel te vinden in The Promise waar ze elkaar ontmoeten en met elkaar organiseren. Daarnaast zijn er enkele steppers die zich inzetten voor de community door het geven van steplessen en het organiseren van step evenementen.

Kool Cult
Gevestigd: Heerlen, Parkstad - Instagram: 280 – @kool.cult
Door de aanwezigheid van Kool Cult worden er op twee vlakken stappen gezet. Enerzijds wordt er bijgedragen aan het realiseren van beter beleid voor de urban sport en cultuur. Anderzijds zorgt Kool Cult voor een juiste, en gevraagde, ondersteuning bij bottom-up organisaties. Het realiseren van hogere participatie en beter beleid wordt voornamelijk gedaan in Heerlen, maar is voor heel Parkstad relevant.

Fynn
Gevestigd: Kerkrade
Fynn is een jongen van 9 jaar oud met een droom; een pumptrack in Kerkrade. Bijgestaan door zijn ouders weet hij deze wens goed te vertalen naar voorbeelden die passend en realistisch zijn. Hij heeft hierdoor het enthousiasme voor een pop-up evenement met pumptrack in Kerkrade al weten te realiseren.

Kelvin Werst
Gevestigd: Brunssum – Instagram: 435 - @kelvinwerst
Kelvin heeft grote ambities als het gaat om skateboardcultuur in Brunssum. Hij ziet dat er mogelijkheden en kansen zijn. Zo is hij bezig met het realiseren van een skatewinkel in Brunssum, omdat hij die behoefte ziet in de community. Daarnaast is hij betrokken bij de ontwikkelingen van het urban park. Tevens heeft hij contact met een jongerenwerker waarbij ze oriënteren op het realiseren van skatelessen.

Yung Jivvy
Gevestigd: Parkstad – Instagram: 1.277 - @_yungjivvy_
Yung Jivvy is een rapper uit de omgeving van Parkstad. Hij is bekend met de urban scene en daar voelt hij zich in thuis. Yung Jivvy maakt muziek en richt zich op het ontmoeten en verbinden van andere artiesten.

Minded Motion
Gevestigd: Venlo, Parkstad – Instagram: 10,2k - @mindedmotion
Minded Motion faciliteert freerunlessen in Parkstad en op andere locaties in Nederland. De lessen worden erg gewaardeerd en er wordt gestreefd naar kwaliteit door te werken met gepassioneerde docenten.

Impuls Kerkrade (Kurtin Kriehn)
Gevestigd: Kerkrade – Instagram: 223 - @impulskerkradesimpelveld
In Kerkrade is Kurtin Kriehn begaan met jongeren vanuit zijn rol bij Impuls. Hij heeft een goed beeld van verschillende behoeften onder jongeren, zoals muziek en voetbal. Met zijn ervaring weet hij het een en ander te organiseren. Zo is hij bezig met voetbalactiviteiten die aansluiten bij de doelgroep in Kerkrade.

Jeffrey Sprenger (Alcander, Tigers)
Gevestigd: Heerlen – Instagram: 232 - @tigers.heerlen
Jeffrey zet straatvoetbal in als middel om jongeren te verbinden en ze een waardevolle bezigheid te geven. Het is ontstaan in 2022 en heeft al de nodige impact gemaakt. Er wordt namelijk niet alleen gevoetbald, maar de jeugd wordt ook in hun kracht gezet. Ze krijgen verantwoordelijkheden in het organiseren van events of ze kunnen stagelopen.

PAND
Gevestigd: Heerlen – Instagram: 1.287 - @pandheerlen
PAND is een organisatie die verschillende (vrijstaande) ruimtes een functie probeert te geven door middel van vrije kunsten en podium. Zo bieden zij kleinschalige podia binnen Heerlen, waardoor er talentontwikkeling plaatsvindt.

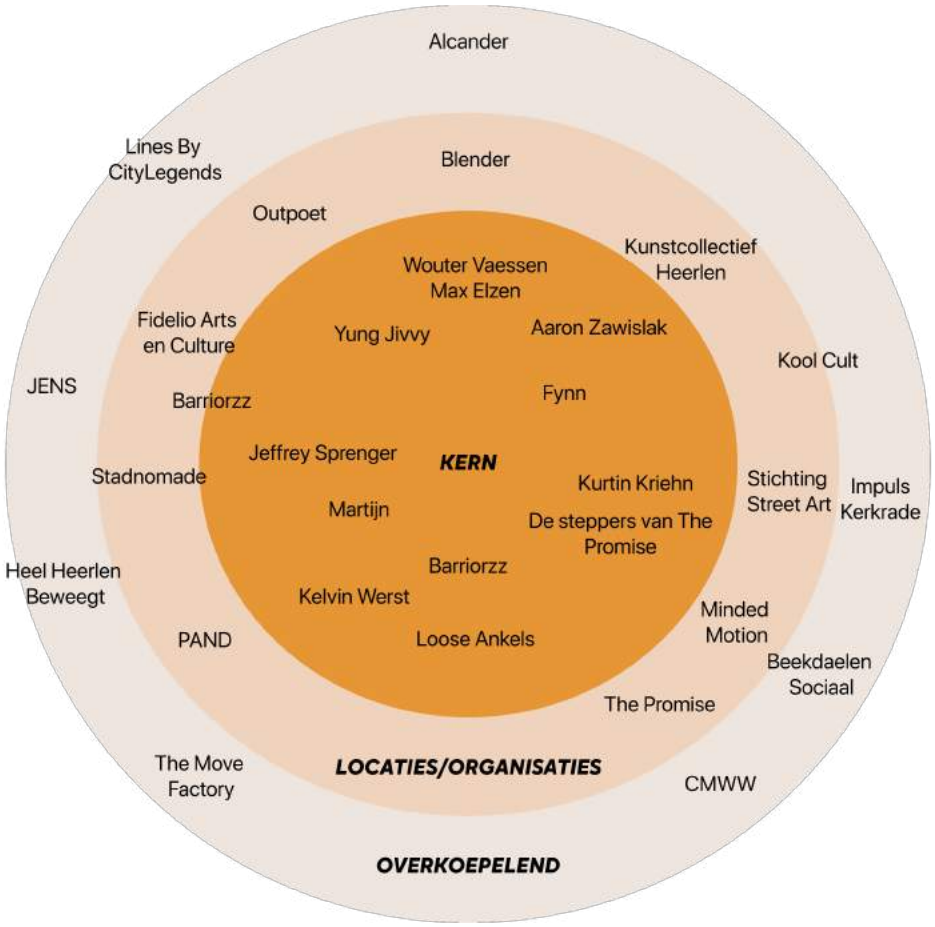
Outpoet
Gevestigd: Parkstad – Instagram: 981 - @outpoetparkstad
Outpoet is een organisatie met een locatie waar een veelzijdigheid aan activiteiten plaatsvinden. Het is een broedplaats, maar ook een plek voor startende culturele ondernemers en artiesten. Van het spelen van Dungeons & Dragons tot aan kleinschalige (+/- max 100 man) optredens in verschillende muziekgenres. Een mooie plek binnen de culturele keten en voor talentontwikkeling.

Stadsnomade
Gevestigd: Maastricht – Instagram: 2.547 - @_stadsnomade_
Stadsnomade is een organisatie uit Maastricht die zich bezighoudt met verschillende urban disciplines. Zij geven workshops en zijn een mooie verbinding met verschillende makers en kartrekkers.

Heel Heerlen Beweegt
Gevestigd: Heerlen – Instagram 343 - @heelheerlenbeweegt
Heel Heerlen Beweegt is de sportservice van Heerlen. Vanuit hier zijn er buurtsportcoaches werkzaam die binnen diverse groepen aanbod realiseren. Zo realiseren ze ook urban aanbod tijdens de urban sports tour.

The Promise
Gevestigd: Heerlen – Instagram: 1.535 - @skatepark_the_promise
Het indoor skatepark van Heerlen, Parkstad.

De inner circle
Hieronder is visueel weergegeven hoe de urban scene, maatschappelijke partners en organisaties zich verhouden tegenover elkaar. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen de volgende ‘circles’:
1) De kern. Dit zijn echte kartrekkers die voor de urban scene staan.
2) Locaties en organisaties die ondersteuning bieden aan de scene en kartrekkers.
3) Overkoepelende organisaties die vanuit een rol of functie, behorend bij de organisatie, kunnen ondersteunen.

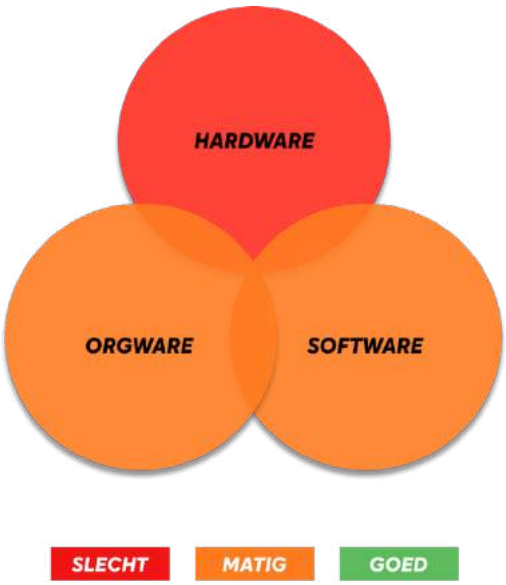

De core-members van de scene, 'de urban kartrekkers en spokespersons', is waar het begint. Niet per se hun organisatie heeft voor impact gezorgd, maar diegenen daarachter. Het gaat niet om 'het gebouw, maar om de vrouw' (de kartrekkers). Daaromheen zijn er stakeholders van de outer circle betrokken, die impact kunnen hebben op de inner circle en vice versa.

3. AANBOD EN KLIMAAT

In dit hoofdstuk wordt er ingegaan op aanbod binnen het urban domein in Parkstad. Zoals in de inleiding kort benoemd, bestaat dit uit hardware, software en orgware. Hierbij splitsen we hardware in 'abstract' en 'gedetailleerd'.

- **Hardware abstract:** Een overzicht op stadsniveau, kort weergegeven per globale discipline. Kwaliteit & kwantiteit beoordeeld op nationaal niveau.
- **Hardware gedetailleerd:** Binnen hardware wordt urban culture (indoor, outdoor en informele spots) in kaart gebracht.
- **Software:** De software is een indicatie van de scene. Wie zijn de kartrekkers, welke leeftijdsgroepen zijn actief of juist niet actief aanwezig, wordt er lesgegeven en zijn er regelmatig events?
- **Orgware:** De orgware zijn de randvoorwaarden, zoals afstemmingen die nodig zijn, draagvlak creëren in scholen, de politiek en andere stakeholders. Hoe kunnen we ervoor zorgen dat vraag en aanbod bij elkaar komt?

In het gekleurde model is de 'beoordeling' per thema zichtbaar. Zo is te zien dat Parkstad onvoldoende beschikt over hardware, software en orgware, of dat deze van matig tot slechte kwaliteit zijn. Om dieper in te gaan op deze thema's hanteren we de volgende vier tabellen.

HARDWARE ABSTRACT

	ALGEMEEN	SKATE (skateboarden, steppen, inlineskaten, BMX-freestyle)	FREERUN (Freerunning, parkour)	DANS	CALISTHENICS	BUITENSPORT (Voetbal, basketbal, etc.)
Huidig						
Kwantiteit	Laag	Gemiddeld	Laag	Hoog	Laag	Laag
Kwaliteit	Laag	Laag	Laag	Hoog	Gemiddeld	Laag
Situatie abstract	Van veel (urban) sportfaciliteiten valt de kwaliteit tegen.	Skateparken zijn verouderd en matig van kwaliteit.	Er zijn geen freerun faciliteiten.	Er zijn veel dansscholen in Parkstad. Met oog voor urban stijlen.	Kwaliteit faciliteiten is goed, maar het is weinig verspreid.	Er zijn te weinig faciliteiten van kwaliteit voor buitensporten.
Wensen abstract	Er is behoefte en noodzaak aan meer faciliteiten verspreid over Parkstad.	Er is een grote behoefte aan kwaliteitsfaciliteit en in- en outdoor.	Freerun faciliteiten zullen de vraag naar dit aanbod vergroten.	Voortzetten van de dansscholen en nieuwe initiatieven.	Meer calisthenics plekken verspreid in Parkstad.	Vernieuwing en verbetering van de bestaande faciliteiten.
Urgentie	Hoog	Hoog	Gemiddeld (aanbod creëert ook de vraag)	Laag	Gemiddeld	Hoog (aanbod creëert ook de vraag en voetbal activiteiten werken)
Uniek in de regio	Laag	Laag, maar dit kan hoog worden.	Laag	Hoog	Laag	Laag

Uitleg tabel

In de tabel hierboven wordt de noodzaak van faciliteiten benoemd. Deze noodzaak komt naast dit onderzoek ook voort uit de landelijke trend waar men meer geactiveerd moet worden om te bewegen, door betere faciliteiten in de openbare ruimte. Dit gegeven strookt met het eerder gedane onderzoek van NEIMED in 2023[2]. Hierin komt naar voren dat het ontbreken van financiële middelen om deel te nemen aan sport- en cultuuraanbod groter lijkt te zijn in Heerlen dan in Sittard-Geleen en Maastricht.

Het inclusiever maken van het sportaanbod gaat gepaard met het toegankelijker maken van faciliteiten. Het realiseren van kwaliteitsfaciliteiten in Parkstad zal een grote bijdragen leveren binnen de beweegvriendelijke buitenruimte en daardoor helpen binnen de breedteparticipatie.

HARDWARE GEDETAILLEERD

Op de kaart hierboven zijn de meest noemenswaardige urban spots inzichtelijk gemaakt. Het geeft geen volledig beeld van de buitenruimte in Parkstad. Bij de dansfaciliteiten is voornamelijk gekeken naar plekken met een focus op urban danssoorten. Freerun is niet weergegeven, omdat er geen specifieke freerunlocaties gevonden zijn. Er zijn wel gymzalen waar freerunlessen worden gegeven. Door kwaliteitsfaciliteiten te realiseren kan, gelijktijdig met de groeiende organisatie kracht van de scene, urban culture sterk gaan floreren.

LEGENDA

SKATE
1. The Promise
2. Eygelshoven
3. Pricksteenweg
4. Simpelveld
5. Kommert
6. Voerendaal
7. Schinnen
8. Edisonstraat
9. SCHUNCK

BASKETBAL
1. Eygelshoven
2. Schnuckstraat
3. Zwarte Veld
4. Maanstraat

CALISTHENICS
1. Barriorzz (De Kissel)
2. Rolduc
3. Vijverpark
4. Brughofweg
5. Honneestraat

MULTI
1. Beatrix Court
2. Zes Landenstraat
3. Olmenplein
4. Eindhovenstraat

GRAFFITI
1. De Kissel

(STRAAT) VOETBAL
1. Veldhofpark
2. Meester Absilstraat
3. Pricksteenweg
4. Unolaan
5. Alberdingk Thijmplein

DANS
1. HFC
2. Benito-Deane

[2] Behoeftenonderzoek sport en cultuur Heerlen NEIMED

Opvallend:
Er is een aantal zaken opvallend in Parkstad:

- Er lijkt weinig geïnvesteerd te zijn in sport en bewegen in de openbare ruimte. Skateparken zijn verwaarloosd, basketbalvelden verouderd.
- Heerlen is de street art stad, het is daar sterk aanwezig. Echter lijkt beleid op de breedte van (urban) culture te ontbreken.
    - Er zijn bijvoorbeeld weinig legale graffitiplekken of andere vrije faciliteiten die culturele participatie bevorderen.
    - Daarnaast blijkt de lokale artiest weinig kans te hebben gehad om mee te doen in het maken van Heerlen tot street art stad.
- Faciliteiten zijn kwalitatief matig, er is beperkte spreiding en behoefte aan vernieuwing.

"Er zijn al 275 muren gerealiseerd in Parkstad. Als dat er 5 zijn van lokale artiesten, dan is dat veel."

Aaron Zawislak
(Kunstcollectief Heerlen)

Ligging – spreiding over Parkstad
Nadenken over spreiding van faciliteiten in Parkstad is vanwege de gemeentelijke samenwerkingen een logisch gegeven. Echter wordt er op dit vlak te weinig samengewerkt, wat resulteert in faciliteiten die zich voornamelijk bevinden in Brunssum en Heerlen. Wanneer we kijken naar de faciliteiten of het aanbod binnen (urban) dans is er meer spreiding te zien.

Kwaliteit overall
Als we de disciplines, die meegenomen zijn in de Scan, afgaan en kijken naar de faciliteiten, is het volgende te zien:

- Skateparken: In heel Parkstad zijn ze van een matige kwaliteit en voldoen ze niet aan de behoeften.
- Calisthenics: Er zijn niet veel calisthenics faciliteiten, maar de plekken die er zijn, zijn van kwaliteit en worden goed gebruikt en gewaardeerd.
- Freerun/parkour: Er zijn geen freerun/parkour faciliteiten in Parkstad. Wel zijn er gymzalen die soms omgetoverd worden, zodat er freerunlessen gegeven kunnen worden.
- Basketbalveldjes: Er zijn enkele basketbalveldjes, maar deze zien er verouderd uit en nodigen niet uit tot bewegen.
- Voetbal (panna): Er zijn enkele panna- en voetbalveldjes, maar deze zijn niet uitnodigend.
- Graffiti: Er zijn enkele legale graffiti plekken in Parkstad, maar te weinig om de breedteparticipatie binnen deze cultuur te stimuleren.
- Dans: Er zijn genoeg plekken waar urban dansvormen beoefend kunnen worden. Daarnaast zijn er zelfs enkele plekken, zoals te zien in het hoofdstuk 'hardware gedetailleerd', die echt een focus hebben op urban stijlen zoals breakdance en hiphop.
- Studioruimtes: Er zijn studioruimtes, maar velen richten zich meer op popmuziek en te weinig op hiphop of urban stromingen.

Aanbod op basis van behoeften
Landelijk zien we een groeiende vraag naar faciliteiten in openbare ruimte voor sport en cultuur. Ook in Parkstad is er een duidelijke behoefte onder de inwoners om buiten te kunnen sporten, bewegen en recreëren. Op dit moment reizen sommige gebruikers van de openbare ruimte, zoals skaters, zelfs naar andere steden zoals Eindhoven of Gent om hun sport of activiteit te beoefenen. Het aanpassen van de buitenruimte naar de behoeften van de inwoners, zowel voor sportieve als culturele activiteiten, is daarom nodig. Daarnaast voldoen de indoor faciliteiten, zoals The Promise, niet aan de behoeften en het zou beter georganiseerd kunnen worden. Op het gebied van freerunning, legale graffitiplekken en hiphop gerichte studioruimtes ontbreekt het wederom aan (voldoende) faciliteiten.

Buitenskateparken
In Brunssum, Heerlen en Landgraaf wordt er gewerkt aan nieuwe skatefaciliteiten. Dit zal de buitenruimte een stuk aantrekkelijker maken. Deze ontwikkeling zal de urban scene bevorderen en aanmoedigen. Echter brengen deze ontwikkelingen ook een negatieve kant met zich mee. Zo denken mensen dat The Promise moet wijken voor het buitenpark in Heerlen. De steppers (bestaande uit een wat jongere doelgroep) en The Promise vragen zich af of het nieuwe skatepark wel passend is bij hun behoeften. Zij vinden het fijn bij The Promise vanwege de sociale controle die daar is. Indoor en outdoor zal elkaar altijd moeten versterken.

The Promise
De meningen zijn verdeeld over The Promise. De een voelt zich er thuis, de ander een stuk minder. Wat in ieder geval is waargenomen, is dat ondernemerschap ontbreekt en dat de faciliteit verouderd is. Dit komt waarschijnlijk door:

- **Het gebrek aan toekomstvisie**
  Dit heeft te maken met de onduidelijkheid over het bestaan van The Promise. Mag en kan deze indoor faciliteit blijven bestaan? Is er tijdens en na het realiseren van het buitenpark nog wel (financiële) ondersteuning mogelijk voor The Promise?
- **Doordat het niet vanuit de scene georganiseerd is**
  The Promise wordt nu min of meer beheerd vanuit de gemeente, waardoor de vraag heerst of de organisatie wel de juiste binding heeft met de gebruikers van de plek.

Afbeelding: Binnenkant van The Promise

The Promise kan een hotspot worden voor Parkstad. Door het aanbod en zichtbaarheid van lessen, workshops, activiteiten en 'street culture' evenementen te ontplooien en verbeteren is het realistisch dat The Promise haar bezoekersaantallen kan verdubbelen binnen 6 maanden. Kijkende en lerende van vergelijkbare trajecten en locaties (Pier 15 in Breda, Stelplaats in Leuven, World Skate Centre in Den Bosch, Area 51 in Eindhoven en Waalhalla in Nijmegen) kan The Promise met de juiste investeringen en initiatiefnemers een culture- en skate broedplaats worden. Dit heeft invloed op Midden- en Zuid-Limburg, regio Aachen in Duitsland en regio Hasselt in België bij een jaarlijkse aantrekkingskracht van 5.000+ bezoekers. Bij mogelijke uitbreiding qua infrastructuur en programmering tellen we zelfs tot 10.000 bezoekers. Denk aan een programmering met oog voor sport, alsook jeugdcultuur, educatie, koppeling met scholen & welzijn, kunst exposities, bedrijfsevenementen en levendige horeca.

Het is de enige indoor urban sports locatie in de wijde omgeving. Wanneer de urban community de kans krijgt hier te ondernemen zal er meer participatie plaatsvinden. Er zal vanuit de wijde omgeving afgereisd worden naar The Promise en er kan beter contact met de skate scene ontstaan vanuit welzijnsorganisaties en beleid.

Potentie van de openbare ruimte
De verschillende kernen in Parkstad hebben een eigen karakteristieke buitenruimte. Dit zorgt voor een toegankelijke infrastructuur voor freerunners en skaters. Dit kan omarmd worden, net zoals bij Schunk in Heerlen. Zodoende nodigt de buitenruimte een stuk meer uit tot sport en bewegen. Hierdoor kan Parkstad een voorbeeld voor de rest van Nederland worden en zijn ze een voorloper binnen het thema 'beweegvriendelijke omgeving'.

Afbeelding: trappen en bankje bij Schunk in Heerlen

Afbeelding: Calisthenics park Brunssum

Calisthenics/Outdoor fitness Brunssum
De calisthenics- en outdoor fitnessplek in Brunssum is een succes. Het is door, voor en met de community gerealiseerd. Het ligt op een plek waar reuring en sociale controle is. Ondanks het feit dat deze plek vaker onderhoud nodig heeft, is het een mooie faciliteit die aanzet tot bewegen.

SKATEPARK SIMPELVELD
Op het eerste oog ziet het skatepark er leuk uit, zeker met alle kleuren. Maar bij nader inzien komen er wel een aantal vragen naar boven. Is het gemaakt met de scene? Het vermoeden is van niet, omdat het geen goede flow heeft. Met name de achterste quarter, het lage deel op het vlakke platform naar de trap toe, is vanwege de transitie bijna niet te skaten. Naast de kwaliteit het skatepark is de locatie ook een vraagstuk. Het skatepark ligt op een donkere plek achter in de gemeente. Hier is weinig sociale controle en reuring.

Afbeelding: Skatepark Simpelveld

Recente ontwikkelingen hardware
Er zijn enkele recente ontwikkelingen binnen de hardware van Parkstad.

- Zo wordt er gewerkt in participatie met de scene aan een outdoor skatepark in Heerlen
- Er wordt, samen met de jeugd, in Brunssum gewerkt aan een urban sports park
- In Kerkrade klinken geluiden van een behoefte aan een pumptrack waar aandacht voor is vanuit de politiek.
- Een Cruijff Court in Heerlen in de wijk Molenberg

- In Heerlen zijn ze bezig bij Sportcomplex Varenbeuk waarin het voorlopige ontwerp van een calisthenics en een multi-court is ingetekend.
- In Simpelveld is er een Jongerenontmoetingsplek (JOP) gerealiseerd als tussenoplossing om uiteindelijk een plek te realiseren met meer dan alleen een JOP. Een JOP alleen is niet genoeg om participatie, beweging en sociale vaardigheden te stimuleren, maar draagt daar in het beginsel wel aan bij.

SOFTWARE

In de hieronder weergegeven software tabellen is helder te zien wie faciliteert binnen welke discipline. Ook zijn de leeftijdscategorieën weergegeven en de activiteit per onderdeel. De aanwezigheid wordt bepaald op input van de scene, vergeleken met de cijfers uit H1 en hoe de disciplines er landelijk voor staan op basis van eerder opgedane informatie & data binnen LINES. Bij events worden de termen intern en extern gebruikt om aan te duiden of er activiteiten en evenementen worden georganiseerd voor alleen leden (intern) of ook voor daarbuiten, voor iedereen (extern).

SOFTWARE (SPORT)

In dit hoofdstuk wordt er gekeken naar het aanbod van sport. Wat, wie en hoe wordt dit georganiseerd en zijn er behoeften binnen het bestaande aanbod?

De tabel hieronder weergeeft de software die er is door middel van lesgevers en kartrekkers te benoemen. Daarnaast wordt de aanwezigheid van verschillende doelgroepen in leeftijdsklassen aangegeven.

	SKATE	FREERUNNEN	(BREAK)DANCE	BASKETBAL (3X3)	VOETBAL
Lesgevers	Loose Ankles (skateboard en step) The Promise (Skateboard en step)	Minded Motion	HFC Benito Deane Move One Step Dans studio	Tracks	Alcander
Kartrekkers	Loose Ankles (Miko & Robin) Martijn Martens Pieke Verstegen (step) Fynn (Pumptrack)	Mike van den Broek	Jop Vermeersch	N/G	Impuls Kerkrade Jeffrey Sprenger
Leeftijd -12	Sterk aanwezig	Sterk aanwezig	Sterk aanwezig	Aanwezig	Aanwezig
Leeftijd 13-21	Sterk aanwezig	Sterk aanwezig	Sterk aanwezig	Aanwezig	Sterk Aanwezig
Leeftijd 21+	Aanwezig	Beperkt aanwezig	Aanwezig	Aanwezig	Aanwezig
Events	Extern	N/G	Intern/extern	Intern/Extern	Intern/Extern

N/G = Niet gevonden

Verhouding organisaties vs. de scene

Per discipline variëren de verhoudingen tegenover de scene en/of de deelnemers. Skaters initiëren nieuwe projecten vanwege niet passend aanbod en realiseren alternatieven in de vorm van evenementen en activiteiten. Freerun organisaties willen aanbod in Parkstad realiseren, maar stuiten op uitdagingen, zoals het vinden van trainers. Echter is het animo hoog wanneer freerun aanbod ingezet wordt op bijvoorbeeld scholen. Dansscholen floreren, terwijl straatbasketbal en voetbal achterblijven door gebrek aan faciliteiten en (urban) organisaties.

Impuls Kerkrade ziet vraag naar deze activiteiten, met name (straat)voetbal, maar jongeren nemen hierin zelf geen initiatief. Dit komt waarschijnlijk vanuit het idee dat zij op plekken in de gaten worden gehouden

via camera's. Of ze zijn ongerust dat het organiseren van activiteiten overlast veroorzaakt, waardoor men de faciliteit weer verplaatst of weghaalt.

De skaters zijn aan de andere kant wel bezig met het organiseren van activiteiten en evenementen. Zij lijken een stap verder te zijn en actief op zoek te gaan naar kansen en mogelijkheden om hetgeen waar zij enthousiast van worden te organiseren en andere mensen, de niet-skaters, positief te beïnvloeden.

Events
Op verschillende niveaus worden er evenementen en activiteiten georganiseerd. Er zijn nieuwe initiatieven op komst en men lijkt de behoefte te hebben elkaar te willen ontmoeten. Dit blijkt uit het feit dat er steeds vaker wedstrijdjes of community-jams georganiseerd worden vanuit kartrekkers (zoals Loose Ankels, de steppers van The Promise) binnen de skate en step community. Door het ontbreken van faciliteiten, zoals skateparken van kwaliteit en ontmoetingsplekken, is dit wel lastig te realiseren.

Er is behoefte aan urban sports evenementen. In het verleden heeft Heerlen het Pro Freestyle event georganiseerd. Hier wordt weer over gesproken vanuit beleid, maar ook vanuit de scene. Vanuit beleid zien ze het event graag terugkeren in Heerlen, zodat er een divers evenementenaanbod is. Verder is de nieuwe generatie ijverig om te organiseren. Deze jongeren willen de kans krijgen om divers aanbod te realiseren, passend bij hun behoeften.

Wat ontbreekt er? Waar is behoefte aan?
Er is behoefte aan mogelijkheden om nieuwe evenementen en activiteiten te kunnen organiseren. De skaters, met name Loose Ankles, staan te springen om hun organisatiekracht te laten zien. Daarnaast is er behoefte aan activiteiten en evenementen met straatvoetbal, dit komt naar voren in gesprekken met maatschappelijke partners (zoals Impuls Kerkrade). Door een sterke landelijke behoefte en door gesprekken met het jeugdwerk is de behoefte, bij een jongere doelgroep, aan de freerun sport waargenomen. Het aanbod wat er nu is, dient dus verbetert en divers te worden. Wanneer urban sports een duwtje in de rug krijgt, zal dit beter kunnen vestigen in Parkstad. Hierdoor zal het aanbod duurzamer worden, waardoor participatie verbetert.

SOFTWARE (CULTUUR)

	MUZIEK	ARTS	SPOKEN WORD	JEUGDWERK
Lesgevers	Dookie	Iman Stadsnomade	N/G	Impuls Kerkrade JENS Alcander
Kartrekkers	Yung Jivvy Dookie	Iman Blender Aaron Zawislak (Kunst collectief Heerlen) PAND Lars Ickenroth	N/G	N/G
Leeftijd -12	N/G	N//G	N/G	Sterk aanwezig
Leeftijd 13-21	Sterk Aanwezig	Aanwezig	Amper aanwezig	Sterk Aanwezig
Leeftijd 21+	Sterk Aanwezig	Aanwezig	Aanwezig	Sterk Aanwezig
Events	Extern	Intern/Extern	N/G	Extern

N/G = Niet gevonden

Verhouding organisaties vs. de scene
Binnen het aanbod van urban culture zijn er kartrekkers en lesgevers te vinden. Deze zijn over het algemeen niet gebonden aan een organisatie. Het zichtbaar maken van aanbod is daardoor lastig. Hierdoor is het moeilijk voor de urban aanbieders zich te vestigen en hun aanbod aan de man te brengen, terwijl we zien dat er behoefte is aan dit aanbod.

Het vestigen van urban culture makers en aanbieders schijnt lastig te zijn vanwege het feit dat men elkaar niet of weinig ontmoet. Men weet niet van elkaars bestaan en daarnaast weten zij niet de juiste organisaties te vinden om aansluiting te zoeken met hun aanbod. Zo is er bijvoorbeeld een aantal muziekstudio's, maar deze lenen zich te weinig voor urban georiënteerde muziek stromingen. De faciliteiten die er zijn focussen zich meer op elektronische muziek en popbands. De studio's die er zijn hebben weinig ruimte voor experiment en zijn vaak duur in gebruik. Hierdoor gaan kartrekkers vanuit de muziek, zoals rappers, hiphop en RnB artiesten en beat makers, elders oriënteren.

Events
In het verleden zijn er meer evenementen en activiteiten geweest rondom urban culture dan nu. We zien dat het The Notorious IBE bijdraagt aan het urban klimaat. Desondanks zijn kleinere urban events te weinig zichtbaar. Zo zijn er wensen voor kleinschaligere evenementen zoals graffiti jams, open mics, hiphop en breakdance activiteiten en het creëren van ontmoetingen tussen verschillende makers.

Wat ontbreekt er, waar is behoefte aan?
Zowel bij de aanbieders als bij de deelnemers zijn er behoeften:

- **Aanbieders**
  Verschillende aanbieders, bijvoorbeeld aanbieders binnen het muzikale domein, vinden het lastig om het aanbod bij de deelnemers te krijgen. Dit heeft te maken met dat zij zoekend zijn naar ondersteuning. Met wie kunnen we samenwerken; welzijnspartners, scholen en evenementen organisaties? Hoe kunnen we elkaar versterken?
  Daarnaast is het voor deze beginnende aanbieders moeilijk om zich te vestigen. Gezien er nu vaak gekeken wordt naar het al gevestigde aanbod en subsidies lastig gevonden worden.
- **Deelnemers**
  Allereerst zien we dat jongeren een andere behoefte hebben dan zo'n 10 jaar geleden. Echter is dit vaak nog niet in het aanbod te zien. Zo ook in Parkstad zien we dat het aanbod dat gerealiseerd wordt niet voldoende aansluit op de behoeften van veel jongeren.
  Daarnaast hebben verschillende deelnemers en gebruikers van urban aanbod aangegeven dat zij naast de behoefte aan grote evenementen ook behoefte hebben aan kleinere evenementen die ontmoeting, creativiteit en expositiemogelijkheden stimuleren. Aan dit soort aanbod, exposities, open mics, spar sessies, enz. ontbreekt het aan ondersteuning.

ORGWARE
Onder de noemer 'orgware' verdiepen we ons in de onderlinge verbindingen tussen verschillende organisaties. Hoe zijn deze organisaties verbonden met de gemeenten, jeugd- en welzijnsorganisaties, en vice versa?

IS ER AFSTEMMING OVER...	TALENT ONTWIKKELING	SCHOOL PROGRAMMA'S	JEUGD WERK	INTRODUCTIE LESSEN	SUBSIDIE /BELEID
Kunstcollectief Heerlen	X			X	X
Blender					X
Loose Ankles	X	X	X	X	X
The Promise				X	
Kool Cult	X		X		X
Minded Motion		X			
HFC	X	X	X	X	X

X = Aanwezig

Maatschappelijk belang van de scene overall
Hierboven is te zien dat de organisaties die zich bezighouden met urban aanbod zich voornamelijk in Heerlen begeven. Daarnaast is te zien dat er op het gebied van talentontwikkeling en schoolprogramma's

bij verschillende organisaties stappen gezet kunnen worden. De urban scene is bezig met zich te ontwikkelen en wil graag meegenomen worden in de maatschappelijke activiteiten.

Publiek domein vs. scene

Door gesprekken met jongeren, opkomende organisaties zoals Loose Ankles en het jongerenwerk is opgemerkt dat de behoefte aan urban aanbod groter is dan het aanbod wat er is. Daarnaast is te zien dat er nieuwe organisaties ontstaan en dat men urban aanbod aan het creëren is. Echter worden deze nieuwe initiatieven te weinig gezien door welzijnsorganisaties, gemeenten en sport en cultuur aanbieders. Hierdoor worden ze te weinig meegenomen binnen bestaand aanbod. Dit zorgt ervoor dat een grote groep jongeren en jongvolwassenen amper bediend wordt in hun behoefte aan meer divers aanbod.

"Wij zouden veel voor deze partijen kunnen betekenen als het gaat om het verbinden van de jeugd, maar dan moeten ze ons inzetten en ondersteunen, niet zelf je idee doordrammen en hopen dat dat werkt. Hetgeen wat wij doen werkt al!"
Robin Rosbak (Loose Ankles)

Het publieke domein is aan het worstelen met hoe zij jongeren moeten bereiken. Wanneer deze bereikt zijn, wordt het lastig gevonden ze vast te houden. Gelijktijdig is er een aantal jongeren die zelf aanbod realiseert en de doelgroep die geïnteresseerd is in urban weet te bereiken. De handen zullen meer ineengeslagen moeten worden. Niet zelf verzinnen, maar de jeugd zelf laten creëren. Echter zal de jeugd hierin gestimuleerd en ondersteund moeten worden.

Urban als middel

Urban culture is een prachtig middel om betere verbindingen te realiseren, zowel tussen de scene en de gemeente als tussen aanbieders en participanten. Mede door de urban vouchers in Parkstad is te zien wat er kan gebeuren wanneer de urban scene een klein budget krijgt. Hier wordt in het hoofdstuk 'Uitkomsten urban vouchers' meer over verteld.

Er zijn verschillende organisaties die urban aanbod kunnen realiseren (deze staan beschreven in hoofdstuk 2). Dit aanbod is te gebruiken om de verbinding en het contact met de jeugd te behouden en te stimuleren. Bestaand en opkomend urban aanbod verduurzamen zal hieraan bijdragen. Dit kan gedaan worden door de verschillende kartrekkers te ondersteunen in het realiseren van een organisatie, stichting of gestructureerd aanbod. Kortom, door samen te werken en van elkaars vaardigheden gebruik te maken, kan er veel gerealiseerd worden.

Het goede voorbeeld – De breaking scene

Wanneer men in Parkstad het voor elkaar krijgt om duurzaam urban aanbod te realiseren, zal urban culture gaan floreren. De participatie van jong tot oud binnen sport en cultuur zal groeien. Dit is min of meer te zien bij breaking. Daar zit een krachtige scene waar veel jongeren aan deelnemen. Hoe komt dit? Er zijn evenementen, er zijn organisaties die duurzaam aanbod realiseren en er zijn faciliteiten. Wanneer de hardware, software en orgware in lijn zijn met elkaar floreert het.

4. BEHOEFTEN EN ADVIEZEN

In dit hoofdstuk worden wensen, behoeften en antwoorden, verkregen uit dit onderzoek naar verschillende community's, maatschappelijke partners en beleidsteams, vertaalt naar adviezen. Waar kan Parkstad mee aan de slag en hoe kan het urban klimaat verbeterd worden? De volgende adviesthema's worden behandeld:

1. Hardware
2. Software
3. Orgware
4. Financiering en subsidies

HARDWARE

Sport:

- **Optimaliseren van urban faciliteiten in Parkstad:**
  Zowel binnen Parkstad als landelijk zien we een groeiende behoefte aan urban faciliteiten en een beweegvriendelijkere openbare ruimte. Echter is er op dit moment te weinig ontwikkeld in Parkstad om aan deze behoefte te voldoen. De huidige voorzieningen zijn verouderd en ontoereikend voor deze groeiende vraag.

Afbeelding: Basketbalveld urban park Brunssum

Afbeelding: Skatepark Voerendaal

Advies:

Het advies is om aan het volgende te gaan werken:

- Het creëren van een alomvattende visie op urban. Hierbij dient rekening gehouden te worden met doelstellingen vanuit het sport-, cultuur- en welzijnsbeleid. Deze visie is cruciaal om te voldoen aan de behoeften van de urban scene.
- Bestaande plekken, zoals het urban park in Brunssum, vernieuwen in co-creatie met de urban scene, de gebruikers.
- Nieuwe faciliteiten realiseren in co-creatie met de scene.
- Er moet gekeken worden naar de kwaliteit en spreiding van de urban faciliteiten en of dit verbeterd kan worden. Het is nodig om een faciliteitenindeling te maken Parkstad-breed, zonder eerst na te denken over het financiële aspect of over de grenzen van Parkstad. Waar komen de nieuwe verbeterde faciliteiten (Heerlen en Brunssum)? Waar is ruimte en behoefte voor uitbreiding (Kerkrade)? In Heerlen en Brunssum komen er vernieuwde urban/skateparken. Wat Kerkrade hier dan nog aan toe kan voegen is bijvoorbeeld een pumptrack. Hierin is het natuurlijk belangrijk om de leeftijd, behoeften en wensen van (potentiële) gebruikers mee te nemen.

Voor het bevorderen van de gehele sportparticipatie is het nodig om enkele grote faciliteiten aan te leggen, maar voor de spreiding ook kleinere buurtfaciliteiten te realiseren. Het liefst in de wijken, zodat de jongeren en kinderen die nog niet ver kunnen reizen wel de mogelijkheid hebben om van urban faciliteiten gebruik te maken in de openbare ruimte.

Cultuur

- **Hiphop en de urban muziek scene**
  In de urban muziek scene is het lastig om studioruimtes, podia en ontmoetingsplekken te vinden die passend zijn bij de behoeften van deze scene. De mensen die zich begeven binnen de urban muziek scene hebben andere behoeften dan de mensen die zich in de pop of elektronisch muziek bevinden. Het genre wat deze scene zoekt wordt nu weinig tot niet aangeboden.

Advies:
Ga op zoek, met urban muzikanten, naar wat de manier is om de urban muziek scene te faciliteren. Zowel vanuit het onderzoek als binnen landelijke trends te zien is dat urban muziek (hiphop, rap, RnB, enz.) de grootste muzikale stroming is van het moment.

> *Voorbeeld:*
> *Een voorbeeld van een organisatie die samen met de scene werkt aan studioruimtes en aan een volledig talentontwikkeling keten zijn Beatwise in Nijmegen en De Fakkelteit in Zwolle.*
> - *Beatwise faciliteert muziekstudio's, oefenruimtes en ze bieden workshops in het produceren en maken van muziek. Verder wordt er talentontwikkeling gestimuleerd door netwerkdeling, het verbinden van startende muzikanten aan relevante organisaties en workshops en masterclasses.*
> - *De Fakkelteit is een creatieve broedplaats voor jong muzikaal talent. Er wordt samengewerkt met popodium Hedon en welzijnsorganisatie Travers. Wederom zijn er mogelijkheden tot talentontwikkeling, workshops, oefenruimtes en masterclasses.*

Wanneer geïnvesteerd wordt in de basis van deze keten (studioruimte, kleinschalige ontmoetingsplek en podium) kan de urban muziek scene gaan floreren. Dit resulteert in meer en betere artiesten, meer participatie binnen cultuur, sociale cohesie en meer contact met jongeren en de urban scene.

- **Podia en expositieruimtes**
  Zoals eerder benoemd is het belangrijk om na te denken over de volledige borging van cultuur binnen het urban domein. Wanneer men gaat creëren en zich binnen een talent ontwikkelt, zal deze persoon dit ook willen laten zien aan publiek. Het volledig borgen van cultuur is te koppelen aan een talentontwikkeling keten waar men op diverse niveaus binnen een discipline zich kan ontwikkelen. Podia dragen hieraan bij. Op dit moment ontbreekt het aan genoeg kleine podia en expositieruimtes voor het urban domein.

Advies:
Voor het verbeteren van de culturele participatie, het realiseren van hechtere community's en meer activiteiten en evenementen is het nodig om plekken te realiseren voor de scene. Plekken waar men kan ontdekken hoe het is om de discipline die zij beoefenen verder te ontwikkelen. Maar ook plekken waar men podiumervaring kan opdoen of waar ze kunnen exposeren. Wanneer er samenwerkingen gezocht worden met podiumplekken en expositieplekken (zoals PAND, Outpoet en Blender) die open staan voor het in kaart brengen van urban cultuur, zal de culturele keten versterkt worden vanaf de basis.

- **Makers- en legale graffiti plekken**
  Alleen in Heerlen zijn er al meer dan 250 street art kunstwerken. In Parkstad wordt het belang van kunst in de openbare ruimte sterk gezien en benut voor sociaal maatschappelijke doelen. Echter vloeit dit te weinig door in het stimuleren van culturele participatie binnen de (urban) disciplines. Met makers plekken, expositieruimtes en legale graffitiplekken kan hieraan gewerkt worden. Tevens komt het fenomeen 'wissellijsten' voor in een Raadsinformatie brief (zie bijlage 2). Dit zijn muren die door professionele street art artiesten worden beschilderd, maar na een tijd worden ze weer vernieuwd door een andere street art artiest. Dit draagt bij aan het laten zien van de kunstenaars in Parkstad en de participatie rond om hen.

Advies:
Het huidige plan van Kool Cult (vanuit Lars Ickenroth) voor het gebruik van street art, samen met doelstellingen uit de Raadsinformatiebrief van december 2023, biedt een stevige basis voor de ontwikkeling van street art en graffiti. Een heldere visie is essentieel om deze kunstvormen in Parkstad te laten gedijen, met speciale aandacht voor de breedteparticipatie. Het ontbreekt nu aan legale graffitiplekken, passende makers plekken en zichtbaarheid voor lokale kunstenaars.

Het realiseren en behouden van deze plekken is cruciaal om nieuwe talenten aan te trekken. Het wordt aanbevolen om ten minste één legale graffitiplek te creëren. In grote kernen kunnen dit twee tot drie legale graffitiplekken zijn. Daarnaast is een uitbreiding van makers plekken nodig om een scala van urban culturele disciplines toegankelijker te maken.

SOFTWARE

- **Skatesoftware**
  Er is skatesoftware. Er zijn zowel step- als skateboardlessen te vinden in Parkstad. Dit zouden er nog meer kunnen zijn en beter verspreid kunnen worden. Het centreert zich nu nog in Heerlen, maar in de andere kernen zijn er ook mogelijkheden. Er is ruimte om een breder scala aan activiteiten te organiseren, die verschillende disciplines en meerdere momenten omvatten. Maar hoe de faciliteiten in de openbare ruimte nu zijn en hoe The Promise nu georganiseerd is, lijkt het urban aanbod binnen het gebied van rollersporten te stagneren. Waalhalla in Nijmegen en Pier15 in Breda zijn goede voorbeelden van skateparken die community-gebonden aanbod realiseren waardoor zij floreren.

Magazine Volume 2 Loose Ankles

Advies:
Geef opkomende organisaties en kartrekkers zoals Kelvin West en Loose Ankles de kans om hun aanbod te realiseren en te vestigen. Gebruik dit om de lessen bij The Promise beter te organiseren en om breder in Parkstad aanbod te realiseren. Zodra er meerdere kwaliteitsfaciliteiten zijn in Parkstad zal hier ook de wens zijn om aanbod te realiseren, zodat er reuring ontstaat, zeker in het begin. Organisaties en kartrekkers zullen hiervoor ingezet kunnen worden in samenwerking met de gemeenten en welzijnsorganisaties. Zo wordt er gebruik gemaakt van dit aanbod in heel Parkstad, op scholen en in de openbare ruimte.

- **De behoefte aan (straat)voetbal**
  Jongerenwerkers zien een behoefte aan voetbal onder een groep jongeren. Voetbal op een vrijere manier dan bij de voetbalclub. Voetballen op straat, in de openbare ruimte aangevuld met een wedstrijdje. Daarnaast blijft voetbal een van de meest populaire sporten in Nederland.

Advies:
Voetbal kan goed ingezet worden om jongeren te bereiken. Evenementen, activiteiten en kleine wedstrijdjes dragen bij aan het vergroten van het aanbod en de participatie.
Ga met de verschillende welzijnsorganisaties binnen Parkstad rond de tafel en realiseer kleinschalige wedstrijdjes. Dit bevordert ontmoeting en sportparticipatie. Wanneer dit aanbod staat en jongeren meedoen en hun plek vinden binnen dit aanbod, kunnen jongeren eigenaar gemaakt worden van de activiteiten, zodat het een meer duurzame borging krijgt.

- **Activiteiten en evenementen**
Er is behoefte aan uitbreiding van evenementen en activiteiten binnen urban disciplines in verschillende domeinen (sport, cultuur en welzijn). We zien dat er steeds meer kartrekkers opstaan en activiteiten en evenementen organiseren. Deze activiteiten zijn nog niet altijd even goed zichtbaar. Het gaat om kleinschalige events (<500) die community en ontmoeting realiseren. Denk hierbij aan:
    - Verschillende jams (kleinschalige bijeenkomsten waar men hun discipline beoefent) binnen breaking, graffiti en de rollerdisciplines.
    - Open mics
    - Workshops en cursussen (skaten, urban muziek, beats maken, dj'en, rappen, graffiti spuiten)
    - Makers markt

Advies
Met de zichtbare kartrekkers en organisaties (zie hoofdstuk 2) zal het aanbod breder uitgezet moeten worden, waardoor er een breder publiek bereikt wordt. Steun de kartrekkers en help hen in het realiseren van een grotere maatschappelijke impact. Een urban pot waarbij 1% van het budget vanuit verschillende domeinen bij elkaar komt kan hieraan helpen (zie hoofdstuk 4; 'duwtje in de goede richting').

- **Talentontwikkeling keten stimuleren**: Op het moment dat urban aanbod en makers worden omarmd, er anders wordt gecreëerd en mensen een plek krijgen, dan willen mensen zich ook bewijzen en laten zien. Daarnaast is het voor de gehele levenscyclus van urban en culturele participatie van belang dat nieuwe aanwas gerealiseerd kan worden, rolmodellen kunnen ontstaan, men zich kan ontwikkelen en laten zien. Er zal daarom nagedacht moeten worden over een volledig talentontwikkelings keten binnen het urban domein.

Advies:
Beatwise of De Nijmeegse Hiphop Alliantie (DNHA) zijn hier mooi voorbeelden van binnen de muziekwereld. Het gaat om een samenwerkingsverband gebaseerd op de piramide van talentontwikkeling waarin verschillende organisaties een rol aannemen. De volgende niveaus van organisaties dienen gerealiseerd of gevonden te worden om urban kartrekkers en participanten te voorzien in hun behoefte binnen hun ontwikkeling;
    - Organisatie 1: De basisbehoefte. Kan bestaan uit studioruimtes of ontmoetingsplekken. Men is hier veilig, kan zich ontwikkelen op vrijwillige basis. Basisfaciliteiten zoals een microfoon, opnamestudio of een skateobstakel zijn aanwezig.
    - Organisatie 2: Zoals een muziekschool (maar dan voor urban) gaat in op de psychologische behoefte. Geeft erkenning en het gevoel van groei. Zij nemen je mee in de volgende stap, het leren begrijpen van een rijmschema of een skateboard truc.
    - Organisatie 3: Geeft ruimte tot zelf ontplooiing. Kleine podia tot grote podia. Plekken waar men gelijkgestemden kan ontmoeten, zich verder kan ontwikkelen, maar zich ook kan laten zien aan de rest van de wereld.

BEHOEFTE ORGWARE
Er is een aantal behoeften binnen orgware die zich voornamelijk laten zien in de volgende onderwerpen;

- **Visie en doelen binnen het urban domein**
Bedenk het niet zelf, maar laat de kartrekkers en urban organisaties met ideeën komen. Zo worden er bottom-up acties gerealiseerd. Het is belangrijk om met sport en cultuur binnen het urban domein op een lijn te komen. Waar gaan we aan werken? Hoe gaan we jongeren bereiken? De verbetering in samenwerking kan gerealiseerd worden door:
    - Het opstellen van een heldere visie. Waar willen we naartoe in Parkstad als het gaat om urban?
    - Doelen stellen. Korte en lange termijn doelen. Hoeveel participanten gaan we realiseren? Hoeveel events? Hoeveel activiteiten? Gaan we wel of niet voor een grootschalig urban event? Hoe gaan we de orgware optimaal realiseren?

- Het opstellen van een gezamenlijke agenda. Dit zorgt ervoor dat men weet wat iedereen gaat doen en waaraan gewerkt wordt. Hierdoor kan er beter samengewerkt worden door bij elkaars activiteiten aansluiting te zoeken en door betere afstemming.

- **Netwerkgroepen, urban groepen**
  Zowel nieuwe urban initiatieven en bestaande organisaties als het publieke domein hebben de behoefte om (meer) samen te werken. Dit wordt lastig gevonden, omdat verschillende partijen niet weten waar ze moeten beginnen. Naast het realiseren van samenwerkingen is er ook behoefte om elkaar te versterken door het delen van netwerken. Verschillende kartrekkers en partijen vinden het lastig vinden elkaar te vinden, het delen van netwerken kan hier een oplossing voor bieden.
  In Parkstad is er een groot netwerk te realiseren, gezien het bestaat uit verschillende kernen met elk hun eigen urban kartrekkers. Voor het versterken en verbeteren van de samenwerkingen en het netwerk is het volgende aan te raden:
  - Urban (net)werkgroep: Een groep met alle urban stakeholders vanuit Parkstad, die minimaal 2 keer per jaar bij elkaar komen om voortgang en de agenda te bespreken.
  - Een kartrekkersgroep: Een groep die vaker bij elkaar komt (bijvoorbeeld 1x per maand), gezamenlijk aan verschillende doelen gaat werken en de verbindende factor zal zijn voor urban Parkstad.

  Kool Cult:
  Kool Cult draagt als organisatie bij aan verbinding tussen de scene en de gemeente. Ondanks dat ze een Heerlense opgave hebben, kunnen organisaties en urban kartrekkers ook bij hen terecht, wat zeer bewonderenswaardig is. Een partij als Kool Cult is van cruciaal belang voor de bereikbaarheid en doorontwikkeling van de urban scene. Lerende van Kool Cult, zien en adviseren we de volgende manieren om deze werkwijze breder te integreren:
  - Heerlen is en blijft de thuisbasis van Kool Cult aangezien hier hun (culturele) opgave en focus ligt. Kool Cult deelt gedeelde lessen met Parkstad kernen ter ondersteuning van urban in de parkstad regio; Kool Cult gedachtegoed en werkwijze lokaal integreren per gemeente.

  Ga het gesprek aan met de Parkstad gemeenten om een lokaal urban aanspreekpunt te realiseren. Door 0.1-0.2 FTE vrij te maken bij één jongerenwerker, buurtsportcoach of cultuurmedewerker kan er een lokaal aanspreekpunt gecreëerd worden die urban scene kan ondersteunen, het aanbod kan verspreiden en urban kennis op doet.

- **Verduurzamen**
  In het verleden is er veel gedaan op pilotbasis of van uit eigen enthousiasme, waardoor bepaald aanbod in Parkstad weer verloren gaat. Organisaties, maar ook participanten, hebben de behoefte om aanbod te verduurzamen. Hierdoor krijgt het de kans om zich te vestigen en in maatschappelijke waarde te groeien. Geef daarom bestaand urban aanbod extra ondersteuning, zodat deze kunnen groeien en zich kunnen vestigen.

SUBSIDIES – DUWTJE IN DE GOEDE RICHTING

Uit het onderzoek is gebleken dat niet iedereen gemakkelijk toegang heeft tot het aanvragen van subsidies. De een weet de weg goed te vinden, de ander niet. Gevestigde organisaties weten deze weg wél te vinden. Zo is ook in Parkstad te zien dat gelden vaak naar dezelfde initiatieven en organisaties gaan, terwijl nieuwe initiatieven net zo goed participatie weten te realiseren. Een beter gespreide verdeling tussen bestaande en nieuwe initiatieven is wenselijk.

ALGEMENE ADVIEZEN SUBSIDIES

De urban scene heeft een hoge ‘do it yourself but do it together’ mentaliteit. Echter is financiële steun gewenst om de urban scene te laten floreren. Realiseer daarom een urban subsidiepot. Voor een eerste pilotperiode zou een subsidiepot tussen de € 2500,- en € 5000,- voldoende kunnen zijn om de scene te

ondersteunen. Daarnaast lopen er ontwikkelingen binnen het aanbod in Parkstad. Hierbij aanhaken of deze ondersteunen met deze kleine subsidiepot is wenselijk.
Wat realiseer je met een dergelijke subsidiepot:

- Door de scene meer zekerheid te geven op lange termijn, kan er projectmatig beter ondernomen worden en kunnen kansrijke initiatieven opgezet worden voor de scene.
- Door extra subsidies vrij te maken en te verdelen onder de scene kan men veel in gang zetten.
- Het subsidietraject versoepelen zal zorgen voor meer ondernemerschap binnen de scene.

Urban pot – 1% van het budget voor urban
Door een 'urban pot' te creëren is het mogelijk om urban te financieren vanuit meerdere 'potjes' uit verschillende domeinen. Waar voorheen het vraagstuk lag welk domein urban financiert, wordt er nu als het ware een 'urban domein' aangewezen. Hieronder volgen domeinen die in aanraking komen met urban en logische beleidspartners zijn:

- Sport
- Cultuur
- Jeugd & welzijn
- Spelen
- Stadsontwikkeling, stadsbeheer en/of gebiedsontwikkeling
- Citymarketing

Ons advies is dat minimaal drie domeinen instemmen met 1% van hun budget toe te bedelen aan de 'urban pot'. Dat zal ervoor zorgen dat er uiteindelijk een urban activatie-, organisatie- en infrabudget komt te liggen waar impact mee gemaakt kan worden.

UITKOMSTEN URBAN VOUCHERS

Urban vouchers traject opstarten
Op basis van eerdere best practices (o.a. Dordrecht, Eindhoven, Tilburg) is LINES zeer te spreken over het urban vouchersysteem. Een simpel maar doeltreffend systeem wat eenvoudig in te richten is door een gemeente. In de loop van het onderzoek in Parkstad is het urban vouchertraject al gestart. De initiatieven die georganiseerd gaan worden vanuit het traject hebben nog niet allemaal plaatsgevonden. Toch kunnen we hieruit opmaken dat het traject een behoefte aan urban sports heeft laten zien. Er zijn zes aanvragen binnengekomen, waarvan er drie zijn, of nog worden, georganiseerd.
Het vouchertraject in Parkstand bestond uit 5 vouchers van € 500,-. In de onderstaande tabel is de verdeling te zien van het budget, bestaande uit € 2500,- in totaal.

Initiatiefnemer	Het initiatief	Gehonoreerd
Pieke van de Warenburg	Stuntstep wedstrijd in the Promise.	1 voucher € 500,- totaal
Fynn van Reijen	Pumptrack evenement in Kerkrade voor het realiseren van aandacht en het inventariseren van enthousiastelingen rondom de pumptrack	2 vouchers € 1000,- totaal
Kelvin Werst	Een skateboard evenement voor jong en oud in Brunssum om te laten zien wat voor een sport dit is aan andere inwoners van Brunssum.	2 vouchers € 1000,- totaal
Overige initiatiefnemers		
Kunst collectief Heerlen	Het realiseren van graffiti en street art workshops + een graffiti evenement voor de community	n.v.t.

Loose Ankels	Het laten zien van de lokale skate community door middel van het ontwikkelen van een magazine, met release party. Het doel is het verbinden van de skate community	n.v.t.
Wouter Vaessen en Max Elze	Uitbreiding calisthenics faciliteiten	n.v.t.

De stuntstep wedstrijd van Pieke

Een van de aanvragen is onlangs uitgevoerd en het was een succes onder de steppende jongeren. Er kwam een grote groep steppers (+/- 50 deelnemers) naar The Promise om hun skills te laten zien. De community is geactiveerd en meer betrokken met elkaar.

Urban vouchers of experimentenbudget zorgen voor verdere groei van de urban scene, waardoor participatie bevorderd wordt. Daarnaast zorgt het voor een betere verbinding van uit het publieke domein, de gemeente met de urban community.

Het is aan te raden om de voucherregeling twee keer per jaar uit te zetten om zo de verbinding steeds weer op te zoeken met de urban community. Dit staat in lijn met het realiseren van nieuwe initiatieven en het ondersteunen van de scene. Zo is er meer aanbod en wordt er een bredere groep bereikt. De voucherregeling kan gerealiseerd worden vanuit het 1% budget wat in het hoofdstuk ‘Algemene adviezen Subsidies’’ is beschreven.

BIJLAGEN

BIJLAGE 1 URBAN DICTONARY

URBAN DICTIONARY – DE SCENE

URBAN SPORTS & CULTURE

"Urban sports & culture uit zich in vele verschillende muzikale, visuele, fysieke en creatieve uitingen van mensen in stedelijke omgevingen. Met een sterke jongerencultuur die zich niet volledig thuis voelt in de wetten en regels van de traditionele cultuur, maar opzoek is naar meer vrijheid en creativiteit. Creatievelingen die geïnspireerd raken door ontmoetingen op straat, via internet en die door middel van sociale media hun leeftijdsgenoten vinden."

URBAN CULTURE

Grenzeloze jongerencultuur waarbij regels geen rol spelen. Hierbij is er sprake van wederzijds respect voor elkaars ontwikkeling en expressie door middel van kunst, muziek, beweging en ideologie. Deze term houden we aan voor zowel cultuur als sport.

URBAN SPORTS

Sporten waarbij de openbare ruimte het decor is en het speelveld grenzeloos. Urban sports is een onderdeel van urban culture.
Openbare ruimte decor: attributen in de openbare ruimte (baskets meegerekend);
Grenzeloos speelveld: geen belijning.

JONGERENCULTUUR

Levensstijl, gedachtegoed en uitdrukking die past bij dat van jongeren.

STRAATCULTUUR

Synoniem van 'urban culture', meer gericht op de afkomst van de cultuur. Beleidsmatig wordt 'straat' vaak gezien als een 'smerig' woord.

URBAN COMMUNITY/DE SCENE/URBAN WERKVELD

Mensen die de urban culture leefstijl hanteren. Denk hierbij aan:

- Beoefenaar van sporten en culturen;
- Geïnteresseerden in deze sporten en culturen;
- Kartrekkers binnen deze sporten en culturen;
- Ondernemers binnen deze sporten en culturen.

URBAN INFRASTRUCTUUR

Objecten en faciliteiten die aangelegd zijn met de reden om te dienen voor urban sports & culture. Denk hierbij aan skateparken, freerun spots, graffiti spots, zowel in- als outdoor.

URBAN SPOTS

Plekken in de stad, gekozen door de scene die gebruikt worden om hun sport of cultuur te beoefenen. Dit betreft openbare infrastructuur zonder urban intenties. Trappen, bankjes, parkeergarages, alles is mogelijk.

ANDERS GEORGANISEERD

Verbetering van de voorheen genaamde term 'ongeorganiseerd'. De urban community organiseert zich niet met klassieke verenigingsstructuren. Men doet dit op een eigen wijze, via sociale media, groepsvorming of eigen ondernemerschap.

(DE) ONGEBONDEN

Urban beoefenaars die niet gebonden zijn aan een klassieke verenigingsstructuur.

URBAN DICTIONARY - ONZE WERKZAAMHEDEN

BOTTOM UP
Onderaan beginnen, bij de eindgebruiker zelf. De eindgebruiker vanaf het begin betrekken bij een proces.

CO-CREATIE
In samenwerking met stakeholders, die allen invloed hebben op het proces en het resultaat ervan.

MAKEN
Bedenken, begeleiden en/of uitvoeren op beleidsniveau door een beleidsondersteuner met expertise binnen urban culture.

BEDENKEN	***BEGELEIDEN***	***UITVOEREN***
Subsidies	Werkgroepen	Subsidies schrijven
Conceptontwikkeling	Adviesgroepen	Beleid schrijven
Werkvormen	Events	Onderzoek
Beleid	(Interne) verbinding	Bijeenkomsten

CONCEPTONTWIKKELING
Het voorontwerp creëren van het uiteindelijke eindproduct. Het beste product realiseren en het direct uitvoerbaar aanleveren (op papier/anders).

URBAN BELEIDSONDERSTEUNER
De specialist vanuit LINES op het gebied van urban, een ondersteunde functie op beleidsniveau. Dit doet deze persoon door middel van field- & deskresearch, conceptontwikkeling, regie en uitvoering.

URBAN AMBTENAAR
Een functionaris binnen een gemeente welke is aangesteld om zich voor een x aantal FTE in de week te richten op urban culture.

(URBAN) LIDMAATSCHAP
Het abonnement dat beschikking geeft tot LINES-ondersteuning op jaarbasis aan gemeenten of partners. In het lidmaatschap zit het dashboard als tool.

CITY SCAN
Een nulmeting van de huidige staat van het urban werkveld in een gemeente. Hierin worden infrastructuur (hardware), aanbod (software), organisatie (orgware) en het urban profiel (omvang, karakteristieken, kartrekkers, ...) in beeld gebracht. De situatie wordt vergeleken met (inter)nationale trends. Lokale kansen, die mogelijk kunnen bijdragen aan een toekomstbestendige stad met een levendige urban (jeugd-)cultuur, worden onderzocht. De kansen worden gerapporteerd, inclusief een investeerdersagenda en eerste aanzet tot een urban beleid. Tijdens dit onderzoeks- en participatieproces wordt de urban scene betrokken en onderling verbonden, als ook met publieke stakeholders.

BIJLAGE 2 RAADSINFORMATIEBRIEF KUNST IN DE OPENBARE RUIMTE

Heerlen

raadsinformatiebrief

Heerlen,
13 december 2023

Documentnummer
71204

Onderwerp
Kunst in de Openbare Ruimte

Inleiding/aanleiding
Een aanzienlijk deel van de gemeentelijke kunstcollectie van Heerlen bevindt zich in de buitenruimte. Kunstwerken bepalen mee ons straatbeeld. Kunst in de openbare ruimte heeft het potentieel om mensen te inspireren, dialoog op gang te brengen en een gevoel van verbondenheid te creëren. Het transformeert straten en pleinen tot levendige galerijen en het is een krachtig instrument voor expressie, reflectie en dialoog. Kunst in de openbare ruimte is veel meer dan decoratie. Zeker in Heerlen! We vinden onze kunst in de openbare ruimte van meerwaarde voor onze stad, en daarom maakt het nadrukkelijk onderdeel uit van de Culturele Agenda 2022-2026. In deze raadsinformatiebrief gaan we specifiek in op kunst in onze openbare ruimte en onze ambitie hiermee. Daarmee beantwoorden we tevens de door de gemeenteraad op 7 en 8 november 2018 aangenomen motie *Kunst in de Openbare Ruimte.*

Diverse collectie kunst in de openbare ruimte
Kunst in de openbare ruimte kan verschillende vormen aannemen, is divers en veelzijdig. Ook in Heerlen vinden we die veelzijdigheid terug. Beeldhouwwerken, standbeelden en sculpturen zijn te vinden in parken, pleinen en langs straten. We hebben ook mozaïeken. Deze kunstwerken zijn gemaakt van kleine stukjes glas, steen, tegels of andere materialen. Monumenten en gedenktekens herinneren ons aan belangrijke historische gebeurtenissen en personen. Sommige zijn privéeigendom of vallen onder het beheer van een stichting of bedrijf. Voor anderen is de Gemeente Heerlen verantwoordelijk. Voor zo'n honderdvijftig werken staat Gemeente Heerlen aan de lat.

D'r Sjandeler Jong (Renate Petit-Becker)

Gemeente Heerlen Postbus 1, 6400 AA Heerlen, t 14 045 / +31 (0)45 560 50 40, gemeente@heerlen.nl, ING 67 28 14 471

BIJLAGE 3 FREERUN ORGANISATIE EN FACILITEITEN

Stad	Organisaties	Faciliteiten
Heerlen	Minded Motion	Gymzaal Heerlen – Vullingsweg
Kerkrade	Dance & sport MOVE	Krichelstraat 8
Kerkrade	Balans	Gymzaal Hertogenlaan

BIJLAGE 4 DE VERGELIJKING MET ANDERE KERNEN

Vergelijking urban faciliteiten tussen Parkstad en andere Kernen in Nederland

Vanuit een specifieke vraag van de opdrachtgever is hieronder gepoogd een vergelijking te maken met andere kernen in Nederland wanneer we kijken naar urban faciliteiten. Echter is dit niet makkelijk te realiseren en vergt dit meer onderzoek. Enerzijds komt dit door de uniekheid van de samenstelling van Parkstad en door andere geo- en demografische gegevens. Daarnaast is het lastig om een uitgebreid overzicht te geven waar niet alleen kwantiteit maar ook kwaliteit van de faciliteiten wordt meegenomen. Met het in acht nemen van de hiervoor genoemde kanttekeningen is hieronder een tabel te zien waar toch een vergelijking wordt weergegeven.

Stad	Inwoners aantal	Omvang km2	Freerun faciliteiten	Skatefaciliteiten	Calisthenics faciliteiten	Studio ruimtes	Legale graffiti plekken
Parkstad	257.000	235	3 gymzalen 0 faciliteiten gefocust op freerun	9 waarvan 1 indoor	5	2	1
Groningen	243.800	198	5 gymzaal faciliteiten + 4 focus faciliteiten op alleen freerun	10 waarvan 1 indoor	10 waarvan 1 indoor	8	3
Nijmegen	187.011	58	1 gymzaal faciliteit + 1 focus faciliteit op freerun	7 waarvan 1 indoor	5	3	4
Almere	226.630	248	2 gefocuste freerun faciliteiten	8 buiten faciliteiten	2	13	5